

Beszámoló a

„Hány város Budapest, avagy rendhagyó szakmai disputa egy világváros hatékony irányításának és működtetésének

lehetőségeiről – A főváros kétszintű szabályozási modellje”

témájú szakbizottsági rendezvényről („Pódiumbeszélgetések a Minőségről” sorozat)

Az EOQ MNB Közigazgatási és Szolgáltatási Szakbizottság 2015. január 20-án az Óbudai Egyetemen mintegy 20 fő részvételével térítésmentes délutáni rendezvényt tartott. A meghívott előadó *Dr. Szegvári Péter* címzetes egyetemi docens, Budapest Főváros Főpolgármesterének Főtanácsadója előadásában bemutatta a fővárosi közigazgatási rendszer szakaszos fejlődését és a fővárosra vonatkozó szabályozási modellek történetét 1990-től egészen napjainkig, valamint az időközben született reform elképzeléseket. Ismertette továbbá a fővárosi önkormányzati rendszer szabályozására vonatkozó jelenlegi koncepcionális javaslatokat, a fővárosi kétszintű önkormányzati rendszer szabályozásának jogi sajátosságait, de röviden érintett egyéb kérdéseket is (például a fővárosi önkormányzatok eltérő funkciói és feladatai, a főváros és kerületei rendeletalkotása, illetve a kerületek létrehozására és a kerületi határok megváltoztatására vonatkozó szabályok). Rámutatott, hogy a fővárosi közigazgatás megszervezése közpolitikailag kiemelt kérdés, ezért a 2011-ben született új koncepcionális javaslatok közül – az előző évekhez hasonlóan – továbbra is meghatározó az „Egyszintű önkormányzat – kétszintű igazgatás”, illetve a „Kétszintű önkormányzat – konszenzuális elemekkel” koncepció. A dilemma itt az erőviszonyok alakításában rejlik, nevezetesen, hogy a kerületek legyenek erősek és a főváros gyenge (közmegegyezéssel forrásmegosztással), vagy éppen fordítva. Sokan nem helyeslik a kerületek túl erős pozícióba kerülését, mivel akkor azok többségének egyetértése válik szükségessé olyan kérdések megoldásához, mint a fővárosból való kilépés, a forrásmegosztás és a helyi adók (pl. iparüzési és idegenforgalmi adó) kivetése, vagy a kerületek vétőjoga a városfejlesztés szabályozásánál. Ha viszont a kerületek között mellérendeltségi viszony jön létre, akkor azok nem kerülhetnek ellensúlyba a fővárossal szemben.

A konszenzus elősegítése érdekében az előadó háromkamarás rendszert javasolt: főváros (1. szint), külvárosok, agglomeráció. Az ilyen felállás biztosítaná a város ügyeinek egységes kezelését magán a városon belül. A külső kerületek esetében (2. szint) már nagyobb önállóság is elképzelhető, kapcsolódva a városhoz. A szűkebb agglomeráció (3. szint) a kormányhatározat szerint 47 települést foglal magában; ezeknek szimbiózisban kell élniük a fővárossal (monocentrikus agglomeráció). A jövőben célszerű lehet a település egységként funkcionáló agglomeráció határainak kiterjesztése egészen Egerig, Székesfehérvárig.

2011-ben megalakult a Budapesti Önkormányzatok Szövetsége (BÖSZ), amely olyan közös kérdésekkel foglalkozik, mint a közoktatást és az egészségügyet érintő jogszabályok, az Önkormányzati Törvény továbbfejlesztése és Budapest tízéves fejlesztési koncepciója.

A vita során a hozzászólók felhívták a figyelmet a kistérségek problémáira (pl. Pest megyén belül Bernecebaráti vagy akár Szob is a hátrányos térségek közé tartozik); ezért alapvető fontosságú, hogy a fejlesztéspolitika ne mindig a közigazgatási határokra épüljön. Regionális szintű koncepcióra van szükség, de a határokon átnyúló együttműködésekben is óriási lehetőség van. Így az Európai Unió szintjén éppen magyar kezdeményezésre jött létre az Európai Területi Csoportosítás, amelyre szép példa az Esztergom és Párkány között több mint 60 település részvételével megalakult jogi entitás. EU szinten ma már 48 ilyen jellegű határmenti együttműködés létezik, közülük 17-et Magyarországon jegyeztek be. Ezek szinte kft-ként, azaz önálló jogi személyként funkcionálnak, mert esetenként még közigazgatási jellegű együttműködést is folytatnak: építési engedélyek kiadása, szomszéd települések és/vagy hatóságok megkerdezése stb.

Élénk vita keretében további kérdések és hozzászólások hangzottak el, így különösen pl. a dugódíj tervezett bevezetéséről és az ahhoz szükséges infrastrukturális fejlesztésekről, valamint a 2010-ben megszűnt Budapesti Közlekedési Szövetség újraélesztésére vonatkozó kezdeményezésekkel kapcsolatban.

Zárszavában *Dr. Dudás Ferenc*, az EOQ MNB Közigazgatási Szakbizottságának elnöke az elhangzott akadémiai színvonalú előadást rendkívül informatívnak, s jövőformálóan előremutatónak minősítette. Egyben megköszönve az előadó és a szakmai disputa résztvevőinek –hagyományosan- alkotóan aktív közreműködését.

Várkonyi Gábor